

Izšla vsak dan razen nedelje in praznikov.
Izšel dnevno razen nedelje in praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostor
2687 S. Lawrence Ave.
Office of Publication
2687 South Lawrence Ave.
Telephone: Rockwell 4104

LETO—YEAR XXXI Chicago, Ill., sobota, 27. septembra (Sept. 27), 1930. Subscription \$6.00 Yearly STEV.—NUMBER 228

Razgaljeno raketirstvo v čikaških unijah

Soferska unija plačuje \$145 tedensko svojemu "business agentu" in ves čas svoje članke je naredil le pet ur dela! — Političarji v zvezi z gangsterji

Chicago. — V četrtek je prišla na vrsto unija tovornih soferjev in pomagateljev (Commission Drivers, Chauffeurs & Helpers' Union), ki razvažajo blago v velikih avtomobilih po mestu, v preiskavi o kriminalnem raketirstvu v čikaških delavskih unijah. Preiskovalci poročajo, da so odkrili sledeče stvari: Bernard O'Donnell, po narodnosti Irec in brat znanega gangsterja Klondika O'Donnella — ki je označen med "tjudakimi sovrani" — je poslovođa ali "business agent" te unije.

James Languadore, predsednik unije, je prišel v preiskavi, da se je O'Donnell dal izvoliti v decembru 1929. Unija ima 1400 članov, toda na sejo je prišlo le 15 članov. Drugim je nekdo namignil, da ne bo zdravo za nje, če pridejo na sejo. Ko je bil O'Donnell tako "izvoljen", si je takoj določil \$125 tedenske plače in \$50 ekstra na mesec za vzdrževanje avtomobila, ki ga je bil "izvoljen", ni porabil vsake skupaj niti pet ur časa za unijo. Vedno ima "druge posle", ki se pa nič ne tičejo unije. O'Donnell sploh ni sofer. Še za svoj avto ima najetega soferja!

Predsednik Languadore je povedal, da on postane 1930 tedenske plače od unije še dve leti in pol. Člani plačujejo \$50 pristopnine in \$45 letnega prispevka. Dalje je Languadore moral priznati, da je bil še dvakrat zaprt v Bridewellu radi tatvine. Medtem, ko se preiskava o korupciji v unijah nadaljuje, je policija navadila na Carlsona hotel, 2138 S. Wabash ave., ki je na glasu kot bordel, obenem pa je tam eden od mnogih centrov, kjer se skrivajo gangsterji. V hotelu so našli 12 moških in nekaj ženak, toda nobenega gangsterja. Našli pa so nekaj drugega. Ko so preobrnili vse postelje, so našli pod blazino ene postelje uredno listino tajne policije. Na listini je bil seznam 31 oseb, ki so najbrž na sumu, da so gangsterji in zločinci, poleg imen teh osumljenecov so pa imena detektivov, ki so dotičnike že enkrat aretirali in ki jih imajo že aretirani, kadar dobe nalogo.

Najdba te listine je direktno dokaz, da je neki detektiv v zvezi z gangsterji, katere je informiral o vsem kar se godi in pripravlja v tajnem (!) policijskem departmentu.

Šesturnik za polgalce parnih cev
Memphis, Tenn.—Uradniki unije polgalcev parnih cev so pričeli z agitacijo za šest ur dela na dan. Na ta način upajo, da bo dobilo 25% njihovih članov, ki so brez dela, zaposlenje. To smatrajo za praktičen način, da se odpravi brezposelnost med člani unije. Organizirani polgalci parnih cev prejemaajo sedaj \$12.50 za osem ur dela na dan.

Deportacija tujerodnih delavcev
Boston, Mass.—Zvezni pravnik John W. Schenck je naznanil, da bodo naseljeniške oblasti pričele z akcijo za deportacijo vseh tujerodnih delavcev, ki so obdolženi, da so se udeleževali anarhističnih aktivnosti. V to svrhu bodo prebrskali policijske arhive in zapiske, da dobe imena radikalcev, ki so že kdaj imeli opraviti s policijskimi avtoriteta.

Ruski strah je obledel

Preiskave glede sovjetskih špekulacij s pšenico padejo v vodo

Chicago. — S preiskavami o špekulativnem dumanju ruske pšenice na čikaški trg vsekakor ne bo nič. Zadnji četrtek so bili voditelji čikaške žitne borze v Washingtonu pri poljedelskem tajniku Hydeju in — kakor je posneti iz poročil v čikaških listih — niso se mogli sedniti s tajnikom, da bi ruske špekulacije povzročile padanje cene ameriški pšenici. Borzljani vztrajajo, da je trg odprt vsemu svetu in ne morejo zabraniti nikomur, da bi ne prodajal ali kupoval žita. Sploh pa je prijavljena količina ruske pšenice, ki je bila vržena na trg, premajhna, da bi mogla vplivati na cene.

London, 26. sept. — Uradniki tukajšnjega sovjetskega posla nista se rekli včeraj, da je križ na trgu povzročila Kanada in ne Rusija. Kanadski trust, ki je nagrabil veliko rezervno pšenice in ki jo zdaj dumpa v Ameriki in Evropi, je naredil depresijo.

Nazadnjaki kontrolirojo carinske komisije

Anglijska zadržana svezna grost, da bo kupovala svoje potrebščine drugje, če ne bo prišlo do revizije carinskega zakona

Washington, D. C.—(FP)—Predsednik Hoover je nazadno imenoval Edgar B. Brossarda za člana zvezne carinske komisije. Brossard je sman nazadnjak in zagovornik visoke carine. Komisija šteje pet članov, trije republikanci in dva demokrati, vsi reacionarji.

V slučaju, da bo komisija skušala napraviti kakšno izpremembo v carinski lestvici, bo naletela na odpor republikancev, ki tvorijo večino. Zato je jasno, da komisija ne bo mogla izvrševati funkcij v duhu nepristranosti, kot je bilo prvotno mišljenje.

Dajstvo, da se bo morala komisija boriti z velikimi poteškočami, je postalo očito, ko so predstavniki Britske zadržane svezne poslali izjavo predsedniku Hooverju, da zadržava ne bo kupovala ameriških produktov, če se ne izvrši revizija carinskega zakona in da bodo raje oddali svoja naročila kanadskim industrijam. To je bil neprijeten namig predsedniku Hooverju, ker mu je bilo povedano, kaj vse lahko pričakuje od zakona o visoki carini, ki ga je podpisal pred par meseci.

URADI AMTORGA

Zgled na mnoge govori o svetlih ruskih boljševikih, ki so se ustredli političnemu taktiku Hydeja "tabii dno" omen ameriške pšenice. Na sliki je videti urade rusko-ameriške trgovinske organizacije Amtorg. Njen predsednik Peter A. Bogdanov je videti v sliki.

HITLER NAPoveduje POTOKE KRVI

Fašistični vodja v Nemčiji pravi, da v treh letih bo njegova stranka zmaga in tedaj postavijo silovito na trg in glavo voditeljev revolucije leta 1918 se bodo trkljale po pesku!

Leipzig, Nemčija, 26. sept. — Adolf Hitler, vodja nemške fašistične stranke, je včeraj pred tukajšnjim vrhovnim sodiščem napovedal sekiranje glav na de bele socialistom, ki so vodili revolucijo leta 1918 in pretvorili nemško monarhijo v demokracijo republiko. To se zgod najkasanje v treh letih, ko pride njegova stranka na krmilo po kompletni volilni zmagi.

Hitler je prišel pred sodiščem v obrambo treh vojaških častnikov, ki so obtoženi fašistične propagande v armadi in hujkanja vojakov na puč Nemški Musolinij je odločno tajil, da je častniki nagovarjali pučo in da njegova stranka danes sploh misli na vojaški udar. Rekel je, da fašisti lahko čaka, da na legalno zmago pri volitvah. Še dveh volitev je treba. Pri prihodnjih bodo imeli 250 mandatov, nato pa pride popolna zmaga in prevzete kontrole nad Nemčijo. Takrat bo "vse legalno kar bo sledilo". Versajsko mirovno pogodbo bodo vrgli v kot in opustili Nemčijo vojne krivde in plačevanja vojne odškodnine. Fašisti ne morejo razumeti pogodb, ki jih je podpisal, pač pa želijo uničiti in grozno krivičnega, ki drži nemški narod v najgrižarosti in stiski.

"Kadar pride naš dan popolne zmage, postavimo ljudsko sodišče, pred katerim bodo novembarski zločinci iz leta 1918 plačali za svoje zločine in jaz danes odkrito povam, da boste takrat videli njihove glave, ki se bodo trkljale po pesku."

"Bravo!" je odmevalo po sodni dvorani, ki je bila natlačena s fašisti, toda predsednik sodišča je hitro ustavil demonstracije krivičnih fašistov s izjavo: "To ni teater."

Fašisti so pridrli svojemu nemškemu Musoliniju buče ovacije, ko se je pripeljal v Leipzig. V velikem trumfu so ga vodili na sodnijo in napolnili dvorano do zadnjega kotička, dočim je velika množica ostala zunaj in rjovevala "Nemčija, zbudi se!" Ko je množica postala le predvaja, je policija posvala gasilce, ki so s debelimi curki mrzle vode raskropili fašiste na vse strani.

Hitler je med ispraševanjem priznal, da imajo fašisti sunkovne čete, ampak le za "obrambo proti komunistom in socialistom". Rekel je tudi, da on sledi taktiki Musolinija v Italiji. Musolinij ni vodil boja proti vladarju in državi, temveč je uničil le "rdeče teroriste in demokratske korumpirance, ki so vlekli Italijo v kaos." Musolinij je rešil Italijo in tako tudi on reši Nemčijo!

"Nam je bila stara cesarska Nemčija država slavnih tradicij, za katero je bilo vredno boriti se s ponosom", je rekel Hitler. "Drugi raj, ki je prišel po vojni, je država sužnosti in pacifizma, katere se vsak pošten Nemec asamuje. Mi ustanovimo tretji raj, ki bo država zdravega in močnega nacionlizma."

Češki fašisti divjajo
Praga, 26. sept. — Češki fašisti so silovito navadili na nemške in židovske lokale v Pragi in pobijali okna. Policija je aretirala okrog sto razgrajčev.

Propaganda trusta elektrike

Na svojo stran je dobil profesorje, ki zagovarjajo njegove interese in agitirajo proti ljudskemu lastništvu javnih naprav

Chicago.—(FP)—Emil O. Jorgensen, tajnik Prosvetne asociacije, je odkril iz dokumentov, ki jih ima v arhivu svezna obrtna komisija, kako so propagatorji elektrarskega trusta ljubili na svojo stran profesorja Richard T. Elyja, načelnika instituta za proučevanje vodstva javnih naprav, ki so v privatnih in občinskih rokah. Pred leti je Jorgensen vneto zagovarjal ljudsko lastništvo javnih naprav, toda pozneje se je spreobrnil in pričel zagovarjati privatne interese.

Jorgensen obdoljuje omanjeli institut, da je prejel podporo od trusta elektrike, da so bili profesorji na trustovi plačini listi, da so propagirali privatno lastništvo javnih naprav in cenzurirali šolske knjige, če so priporočale in hvalile mestne občine, ki so lastovale svoje elektrarne in so računale nižje cene za porabljeno elektriko kot trust. "Akademsko institucije," pravi Jorgensen, "bi ne smele sprejemati darov, bodisi v katerikoli obliki, od privatnih elektrarskih družb, ki jih s tem poskušajo pridobiti za svojo propagando, da tako pomagajo alepti ameriško javnost v prilog interesom elektrarskega trusta."

Tekstilci se pripravljajo na stavko

Postopno se mirno gverjavne neopipljuje se je kajlov

Danville, Va.—(FP)—Z veliko večino 95% glasov se je krajevna unija United Textile Workers, ki je največja v južnih državah, odločila za stavko proti Riverside & Dan River Textile Co. Unija šteje okrog štirideset članov, od katerih se je ogromna večina izrekla za stavko proti družbi, ki je dosledno zavracala njihove zahteve in je prišla imoportirati stavkokaže in usiljevali delavcem "yellow dog" pogodbo. Glavni stan unije je odobril sklicanje stavke, toda sedaj delavci čakajo še predstavnika zveznega biroja, ki je bil poslan v Washingtona v Danville, da posreduje med delavci in zastopniki družbe.

Uradniki unije pozdravljajo prihod vladnega posredovalca, obenem pa naglašajo, da je stavka nezogibna, če bo predsednik družbe Fitzgerald še nadalje odklanjal zahteve tekstilnih delavcev.

Kompanija je dosedaj doledno odbijala zahteve delavcev glede priznanja unije. Nadaljevala je s svojo staro taktiko in odlašala agitatorje, ki so bili aktivni pri organiziranju delavcev. Unija je neobhodno potrebna, pravijo organizatorji, da se tako zavarujejo delavske pravice. Če družba ne bo odnehala in ne bo priznala zahtev tekstilnih delavcev, je stavka nezogibna.

Stavka bo ena najpomembnejših za United Textile Workers unijo od vseh, ki so se doslej vršile na jugu. Štrajki v prošlem letu v Elizabethtownu, Marionu in v drugih mestih so bili samohilki in je unija posegla vmes šele, ko so bile v razvoju, dočim je tekstilna organizacija agredila močno unijo v Danvillu, ki je došla simpatije med prebivalstvom. "Če ne zmagamo tukaj," je dejal predstavnik tekstilne unije na konvenciji državne delavske federacije v Richmondu, "tedaj je najbolje, da Ameriška delavska federacija preneha s svojo organizatorično kampanjo v južnih državah. Poraz v Danvillu bi pomenil uničenje unijskega gibanja na jugu in delodajalci se tega zavedajo, zato skoro

Priporočila drastične akcije proti sovjetom

Gonja proti liberalnemu pridigarju

Meščanski list vodi agitacijo, da nahajaka farane

Denver, Colo.—(FP)—A. A. Helst, liberalni pridigar, ki se zanima za prosvetno delo med delavci, je postal predmet napadov, ki jih prebuja tukajšnji dnevnik "Denver Post." V člankih ga list označuje za rdečega pridigarja, ki bi ga morali faran zapoditi iz službe.

Helst se je zameril meščanskemu listu, ker je na konferenci baptistične zveze protestiral proti Pat Hamrocku, ko je bil imenovan za nadzornika državnih letališč. V tej letnišnici je pred nekaj meseci nastala revolucija kaznjencev, ko so se uprli brutalnemu postopanju od strani uprave. Tačasni nadzornik je potem podal resignacijo in governer je izbral Hamrocka, da nasledil odstopivšega nadzornika. Proti imenovanju je protestirala tudi državna delavska federacija, kajti Hamrock je posnan sovranski delavstva in je vodil vojaške čete v boju proti stavkarjem in sranem masakru v Ludlowu, kjer je bilo veliko število ženak in otrok ubitih. Helst je v resoluciji, ki jo je predložil na baptistični konferenci, označil Hamrocka za navadnega kompanjakega najetca in pobojnika, ki bi ne smel biti nikdar imenovan na tako važno mesto.

Hujkanje proti pridigarju je še rodilo sudske. John Evans, bogat tovarnar v Denverju in član Helstove cerkvene občine, je istopil iz te občine in njemu so sledili tudi drugi prominentni delodajalci in odklonili nadaljnje finančne podpore, ki jih je Helst prejemal od njih za vzdrževanje cerkve. To vse kaže, da bo Helst najbrž izgubil svojo službo, ker se je radi svojih naprednih idej zameril bogatim faranom.

Mehiška imigracija pada

Washington, D. C.—Department dela poroča, da se je 406 Mehikancev naselilo v Združenih državah v zadnjem avgustu. Lansko leto v tem mesecu je prišlo 8897 mehških imigrantov. Med onimi, ki so se naselili letos, ni niti enega navadnega delavca.

HITLER

Nemški Musolinij in voditelj fašistov Adolf Hitler. Fašisti so pri sedanjih volitvah postali druga najmočnejša stranka in dobili 197 mandatov. Pred nekaj dnevi je bil Hitler klican na sodišče in bo mogoče obtožen veleizdaje, ker propagira prevrat republikanske vlade in formiranje fašistične diktature.

vsi podpirajo tekstilno družbo v boju proti uniji." Francis J. Gorman, podpredsednik UTW, je dejal, da je unija pripravljena na boj, in tudi v slučaju, da jo doleti poraz v Danvillu, bo še vedno nadaljevala svoje organizatorične aktivnosti v južnih državah.

Senator Oddie pravi, da bo predložil zakonski osumetek, da se ustavi uvoz izdelkov iz Sovjetske unije v Združene države

Washington, D. C.—(FP)—Senator Oddie iz države Nevade je porabil priliko, ki jo je ustvarilo razburjenje radi obtožbe, ki jo je vrget v javnost poljedelski tajnik Hyde, češ, da hoče sovjetska vlada uničiti ameriške farmerje s špekulacijami s cenami pšenice na čikaški žitni borzi, pa je prišel na dan s naznanilom, da bo v prihodnjem zasedanju senata predložil predloga za izključitev ruskega mangana, lesnih izdelkov, žita, premoga in drugih produktov, ki jih Sovjetska unija uvažuje v Združene države.

Oddie pravi, da so določbe v carinskem zakonu, ki je bil sprejet to leto, pomanjkljive, ker ne morejo preprečiti "dumanja" ruskih izdelkov, ki so večinoma produkti kazniliškega dela. Razvidno je, da Oddie s tem misli splošno prepoved uvažanja ruskih izdelkov, ki se ga poslužujejo države le v času vojne. Kapitalistične vlade so se poslužile tega aredstva proti Sovjetski uniji takoj po uspešni revoluciji v nadi, da strmoglavijo boljševiško vlado. Ker so se pa na nadi izjavili in niso prinesli zaželjenega uspeha, je bil embargo preklican. Sedaj pa pride zvezni senator s silnim nardtom, s katerim misli zaustaviti ekonomski napredek v Sovjetski uniji in pomagati privatnim kapitalistom in ameriškim špekulantom s šitnimi cenami.

Oddie pa ne bo najbrž uresničil svojih načrtov, ker so neizvedljivi. Senatorja Frasier in Dill sta že posvarila ameriško ljudstvo, naj se ne da zapeljati trikom administracije, ki hoče a hujkanjem proti Sovjetski uniji zakriti svoje napake. Predlagala sta, naj vlada prepove igro špekulantov, ki operirajo s šitnimi cenami na borzi na račun ameriških farmerjev, ki morajo plačati to igro. Predsednik Hoover, ki ima v Julius Barnesu, šitnemu špekulantu, intimnega prijatelja, se ni nič odgovoril na izjavo, ki sta jo podala Frasier in Dill in raje previdno molči.

Proces proti radikalcem

Obravnava se bo otvorila 30. septembra

Atlanta, Ga.—(FP)—Po daljšem odlašanju s procesom proti šestim radikalnim organizatorjem, ki so bili obtoženi hujkanja na upor proti državi, so avtorizite naznanile, da se bo vršila sodnijska obravnava proti zamorcema Herbert Newtonu in Henry Storeyju 30. septembra. Ostali obtoženci, Joe Carr, M. H. Powers, Mary Dalton in Anna Burlack, se ne bodo prišli na obravnavo.

Mednarodna delavska obramba izjavlja, da so avtorizite namenoma določile, da se obravnava proti zamorcema, ki sta obtožena enakih "zločinov" kot ostali štirje belopoltni organizatorji, vrši separatno, da se tako ostrani črnce proti sodelovanju v agitaciji za organiziranje delavcev v skupnih unijah.

Ameriški zamorski kongres v zvezi z voditelji Mednarodne delavske obrambe je podvzel korake za sklicanje protestnih shodov v vseh večjih ameriških mestih, da tako zainteresira ameriško publiko proti krivičnemu postopanju sodnijskih oblasti na jugu.

(Povest, ki je bila nagrajena v literarnem kontestu Prosvete.)

1900 Elgin Island Ave.